

MERNTA- OG

MENNINGARMÁLARÁDUNEYTIÐ

Undervisnings-, forsknings- og kulturministeriet

Sölvhólgata 4 · IS-150 Reykjavík, Island

tel.: +(354) 545 9500 · fax: +(354) 562 3068

postur@mnr.is · undervisningsministeriet.is

Nordisk Ministerråd
Ved Stranden 18
DK-1061 København
Danmark

Reykjavík 19. marts 2014
Reference: MMR13030096/30.21.3-

Emne: Svar på skriftligt spørgsmål E 3/2014 från Nordiska rådet

Det ursprungliga ramkontraktet mellan Nordiska Ministerrådet och NJC (2012-2014) syftade till fortsatt fokus på nordisk journalistik och ökad synlighet i medierna för de nordiska dagsfrågorna. Genom kompromissen med NR för 2014 har viss journalistisk fortbildning via NJC kunnat fortsätta 2014. Om nytt kontrakt från 2015 inte beviljas, upphör kursverksamhet via NMRs medel.

Under perioden 2010-2013, 2010-2013 är den period som NJC har sammanställt och redovisat samlad statistik för, har 580 redaktörer och journalister deltagit på NJCs journalistiska fortbildningskurser, med följande fördelning på länder: Finland (89), Sverige (83), Norge (77), Danmark (268), Aaland (19), Grønland (14), Island (24), Färöarna (6).

NJC består idag av 1.6 heltidstjänster. Det reducerade bidraget för 2014 har inneburit att NJC minskat sitt kursutbud från nio veckor 2013 till ca fem veckor 2014. Den mest omfattande kursen, Aarhus-kursen, har halverat sin kurslängd. Genom samarbete med Danmarks Medic- og Journalisthøjskole har genomförande och marknadsföring kunnat säkras av kurserna för 2014. En konsekvens som uppstår av detta är att det blir många fler danskar än övriga nordbor i kurserna finansierade genom det danska systemet.

För att bevara och vidareutveckla det nordiska nätverket med resurspersoner från hela Norden behöver former skapas för att säkra att dialogen mellan politik och praktik utvecklas, också utan kursverksamhet.

Det är angeläget med ett vidareförande av det existerande nätverket av journalister med nordisk orientering som kan bidra till att centrala Nordiska frågor fortsatt omtalas i de nordiska länderna via medierna.

Det nätverk av journalister i Norden som byggts upp bör på lämpligaste sätt ges en plattform så att politiken och praktiken kan utveckla en fruktbar dialog kring de nordiska frågorna.

En sådan form kan vara att inrätta ett Nordiskt Forum för journalistik.
Ett Nordiskt Forum för journalistik kan belysa olika teman.

Till exempel kunde detta forum spegla journalistikens villkor och möjligheter i Norden. Dagsaktuella nordiska frågor skulle ges utrymme för diskussioner kring hur Norden beskrivs i medierna och med relevans för många aktörer i det nordiska samarbetet.

De nordiska länderna är också aktiva och framgångsrika i fråga om barn och ungas medie och informationskunnighet; här byggs en kunskapande infrastruktur kring medborgarnas förutsättningar att tillvarata yttrandefriheten och de mänskliga rättigheterna. Norden har hög internationell status avseende Medie och informationskunnighet, ett kunskapsområde med flera beröringspunkter till journalistikens publik och medskapare – idag är unga både konsumenter och producenter via medierna.

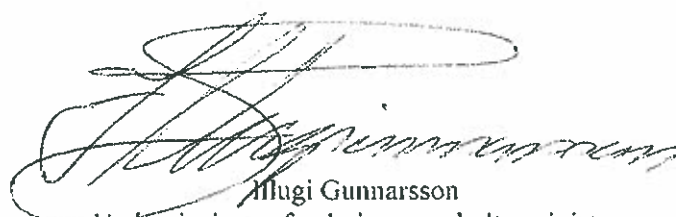
Genom att skapa ett återkommande Nordiskt Forum för journalistik ges goda möjligheter att aktivt belysa centrala frågor kring hur Norden speglas såväl i Norden som i världen.

Till journalistiken hör också press- och yttrandefriheten. Förenta Nationernas generalförsamling antog och kungjorde den 10 december 1948 en allmän förklaring om de mänskliga rättigheterna, med artikel 19 som fastställer vars och ens rätt till yttrandefrihet. Yttrandefrihet är demokratins praktik. Utan demokrati, ingen yttrandefrihet - utan yttrandefrihet, ingen demokrati. Förutsättningarna för mediernas funktioner förändras liksom det för demokratin så centrala offentliga rummet.

Utifrån ett globalt perspektiv ser vi dagligen hot mot yttrandefriheten, t ex nya former av politisk censur, propaganda, självcensur, övervakning och kontroll, gatekeeping, desinformation, antiterrorlagar och andra hot mot journalister - mord på journalister - samt olika kommersiella hinder. De nordiska länderna går inte fria från hot om inskränkningar i yttrandefriheten. En yttrandefrihet som har varit avgörande i kampen mot t ex korruption. Att avvärja sådana hot kräver idag regionala och globala dialoger.

Den nordiska institutionen Nordiskt Kunskapscentrum inom medie och kommunikationsområdet (Nordicom), förde i mars 2014 fram tankar kring ett bildande av ett globalt center i Norden för press- och yttrandefrihet. Syftet skulle vara att stärka demokratin och dessa frågor behandling i Norden och följa press- och yttrandefrihetsarbetet globalt.

Det kan utifrån ovanstående exempel vara intressant att närmare se på vilka förutsättningarna är för att kunna utveckla dessa båda perspektiv vidare - dels för ett Nordiskt Forum för journalistik och dels för ett globalt center i Norden för press- och yttrandefrihet.

Alugi Gunnarsson
Undervisnings-, forsknings- og kulturminister